

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY KALISKA**

**PLAN STRATEGICZNY
Do 2022 Roku**

Kaliska, 2016r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	str. 1
1.1. Podstawa opracowania	
1.2. Przedmiot i cele opracowania	
1.3. Etapy tworzenia i aktualizacji Strategii	
2. Koncepcja formułowania Strategii Rozwoju Gminy	str. 4
2.1 Dziedziny i obszary analizy strategicznej	
2.2 Schemat formułowania Strategii Rozwoju Gminy	
3. Diagnoza możliwości rozwojowych Gminy Kaliska	str. 5
3.1 Raport o stanie Gminy	
3.2 Wewnętrzne czynniki rozwoju Gminy – SWOT	
3.2.1 Mocne strony	
3.2.2 Słabe strony	
3.3. Zewnętrzne czynniki rozwoju Gminy – SWOT	
3.3.1 Szanse rozwojowe	
3.3.2 Zagrożenia rozwojowe	
4. Wizja rozwoju Gminy Kaliska w roku 2022	str. 7
4.1 Deklaracja wizji rozwoju gminy Kaliska	
5. Misja Gminy Kaliska	str. 8
6. Cele główne strategii	str. 8
A. Społeczeństwo	
I. Społeczne warunki życia	
II. Wizerunek Gminy	
III. Poczucie bezpieczeństwa	
B. Gospodarka	
I. Przedsiębiorczość	
II. Turystyka i rekreacja	
III. Promocja Gminy	
C. Środowisko	
I. Zagospodarowanie przestrzenne i budownictwo	
II. Ochrona środowiska naturalnego	
III. Infrastruktura techniczna	
7. Priorytetowa ścieżka rozwojowa	str. 12
8. Monitorowanie realizacji Strategii Rozwoju Gminy	str. 13
9. Zasady wdrażania Strategii Rozwoju Gminy	str. 15
10. Wnioski do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	str. 16
10.1 Społeczeństwo	
10.2 Gospodarka	
10.3 Środowisko	

11. Wnioski do gmin sąsiednich, władz powiatowych i wojewódzkich	str. 17
11.1 Do gmin sąsiednich	
11.2 Do starostwa powiatowego	
11.3 Do Marszałka i Urzędu Wojewódzkiego	

12. Załączniki	str. 18
-----------------------	----------------

1. WSTĘP

1.1 Podstawa opracowania

Uchwałą nr XXXII/261/2013 z 3 września 2013 roku (załącznik nr 1) Rada Gminy podjęła

decyzję o przystąpieniu do aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Kaliska wraz z Planem Rozwoju Lokalnego jako narzędzia niezbędnego do:

- *ustalenia kierunków rozwoju na przyszłość,*
- *skutecznego wykorzystania szans rozwojowych obecnego czasu,*
- *stymulowania procesów rozwojowych gminy,*
- *stwarzania dogodnych warunków rozwoju przedsiębiorczości, instytucji i organizacji,*
- *realizowania polityki racjonalnego wykorzystania:*
 - *kadr,*
 - *organizacji,*
 - *finansów,*
 - *przestrzeni,*
- *ochrony środowiska, warunków przyrodniczych gminy i jej dziedzictwa,*
- *optymalnego wykorzystania wszystkich potencjałów rozwojowych gminy,*
- *pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na rozwój,*
- *kompleksowego rozwiązywania problemów,*
- *przeciwdziałania zagrożeniom.*

Strategia z 2005 roku powstała w oparciu o aktualną wówczas diagnozę gminy. Aby zachować spójność i ciągłość rozwoju gminy należy ją skonfrontować ze stanem faktycznym diagnozy w 2015 roku.

Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy, ze względu na mniejszą złożoność (w stosunku do budowania nowej strategii) nie zakłada szerokich i złożonych prac badawczych, debat, ankiet. W celu zasięgnięcia opinii na temat aktualnego stanu gminy, jej największych problemów i szans rozwojowych przeprowadzono badanie ankietowe, którego wyniki stanowią załącznik nr 2 do niniejszego opracowania.

Cele aktualizacji:

- *nowe (świeże) spojrzenie na przyszłość gminy,*
- *ułatwienie podejmowania decyzji na przyszłość i teraz,*
- *weryfikacja stanu aktualnego gminy,*
- *ułatwienie wypracowania kierunków rozwoju,*
- *możliwość zaktualizowania innych dokumentów strategicznych.*

Zarządzeniem nr 110/2015 z dnia 5 października 2015 roku Wójt Gminy powołał zespół do spraw aktualizacji Strategii (załącznik nr 3).

Zespół przyjął następujący plan działań:

- 1. Opracowanie raportu stanu istniejącego gminy na podstawie materiałów zebranych od poszczególnych pracowników.*
- 2. Opracowanie wstępnych założeń – schematu aktualizowanej Strategii.*
- 3. Wypracowanie celów szczegółowych Strategii i ustalenie nowej ścieżki zadań priorytetowych.*
- 4. Aktualizacja treści Strategii – projekt.*
- 5. Opracowanie projektu Planu Rozwoju Lokalnego na lata 2015-2022.*
- 6. Opracowanie Zarządzenia Wójta Gminy w sprawie sposobu konsultowania projektu Strategii i PRL.*
- 7. Przeprowadzenie konsultacji społecznych – utworzenie zespołu konsultacyjnego, 1-2 panele dyskusyjne, wspólne posiedzenie komisji RG.*
- 8. Analiza zgłoszonych wniosków i ponowna aktualizacja projektu Strategii i PRL.*
- 9. Podjęcie Uchwały Rady Gminy w sprawie zatwierdzenia Strategii i PRL.*

Skład Zespołu Roboczego aktualizującego Strategię stanowi załącznik nr 4.

1.2 Przedmiot i cele opracowania

Strategia Rozwoju Gminy to usystematyzowany plan działania w najważniejszych wspólnych sprawach, to także uzgodniony sposób postępowania głównych podmiotów, mieszkańców i władz Gminy.

„Strategia Rozwoju Gminy Kaliska. Aktualizacja na lata 2015-2022” jest z punktu widzenia przyszłości naszej gminy kluczowym dokumentem określającym kierunki

rozwoju i strategiczne cele do zrealizowania przez wspólnotę samorządową. Objęte nią zapisy prowadzić mają do ukierunkowania rozwoju społeczno – gospodarczego, który służyć będzie zaspokojeniu potrzeb mieszkańców, a tym samym poprawie jakości ich życia.

Decyzje o przyjęciu planu strategicznego oraz decyzje dotyczące realizacji jego poszczególnych założeń, a także jego aktualizacji podejmowane są przez Radę Gminy. O potrzebie uchwalenia dokumentu strategii rozwoju decydują takie zjawiska, jak zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne, konieczność uwzględniania bogatego dorobku zmian wdrożonych w poprzednich latach, a także nowy okres programowania polityk Unii Europejskiej.

Planowanie obejmuje lata 2005-2022 z określeniem działań w Programie Rozwoju Lokalnego do roku 2013 oraz na lata 2015-2022.

Strategia Rozwoju Gminy Kaliska jest zgodna z zapisami RPO WP. Cele wskazane w Strategii wpisują się w poszczególne priorytety inwestycyjne RPO i odpowiadające im osie priorytetowe.

Strategia Gminy staje się podstawowym elementem zarządzania długofalowego w gminie.

Przez opracowanie strategii zakłada się osiągnięcie, między innymi, następujących celów:

- zdyNAMIZOWANIE rozwoju gminy,
- pobudzenie aktywności „rozwojowej” wśród mieszkańców,
- uporządkowanie działań w samorządzie gminy,
- wspomaganie rozwoju przedsiębiorczości w gminie,
- zwiększenie szans na uzyskanie środków pozabudżetowych.

Strategię opracowano metodą uspołecznioną. Metoda ta zakłada, że głównymi „ekspertami” są ci, których strategia dotyczy. Prace zespołu roboczego organizowano w ten sposób, aby umożliwić udział wszystkim, którzy są strategią zainteresowani.

1.3 Etapy aktualizacji Strategii

❖ Diagnoza Gminy

Obejmuje ona opis aktualnego stanu Gminy, wyłonienie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń.

❖ **Wizja rozwoju Gminy w perspektywie do roku 2022**

Wizja jest to obraz Gminy w przyszłości bazujący głównie na diagnozie Gminy i uznawanym systemie wartości.

Wizja sformułowana jest w formie opisu przyszłości w poszczególnych obszarach analizy strategicznej oraz w formie Deklaracji Wizji Gminy będącej najbardziej zwięzłym obrazem przyszłości.

❖ **Misja Gminy**

Misja określa wewnętrzny cel główny społeczności lokalnej. Odpowiada na pytanie: dlaczego działamy, co przede wszystkim chcemy osiągnąć?

❖ **Ustalenie problemów rozwojowych**

Osiągnięcie zakładanej wizji rozwoju wymaga określenia istniejących przeszkód – problemów. Problemy określa się przyporządkowując je do konkretnych kierunków rozwoju.

❖ **Wyznaczenie celów strategicznych**

Aby pokonać istniejące przeszkody – problemy, formułuje się cele strategiczne. Cele pogrupowano w 9 dziedzinach oraz w 3 obszarach analizy: społeczeństwo, gospodarka, środowisko.

❖ **Działania realizacyjne**

Sposób osiągania wyznaczonych celów strategicznych formułuje się w odrębnym opracowaniu „Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kaliska”.

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem operacyjnym zawierającym nazwę i opis projektów oraz zadań realizacyjnych. Zawiera on również koszty i czas realizacji projektów oraz rozeznane źródła ich finansowania.

Dotychczasowy Plan Rozwoju Lokalnego sformułowany był na lata 2005-2006 oraz 2007-2013.

Nowo powstały Plan obejmuje lata 2015-2022.

❖ **Określenie sposobu wdrażania Strategii Rozwoju Gminy**

Opracowana aktualizacja Strategii Gminy wymaga dużej konsekwencji we wdrażaniu. Wdrażanie jest więc etapem, który wymaga ciągłej uwagi i systematycznego monitorowania.

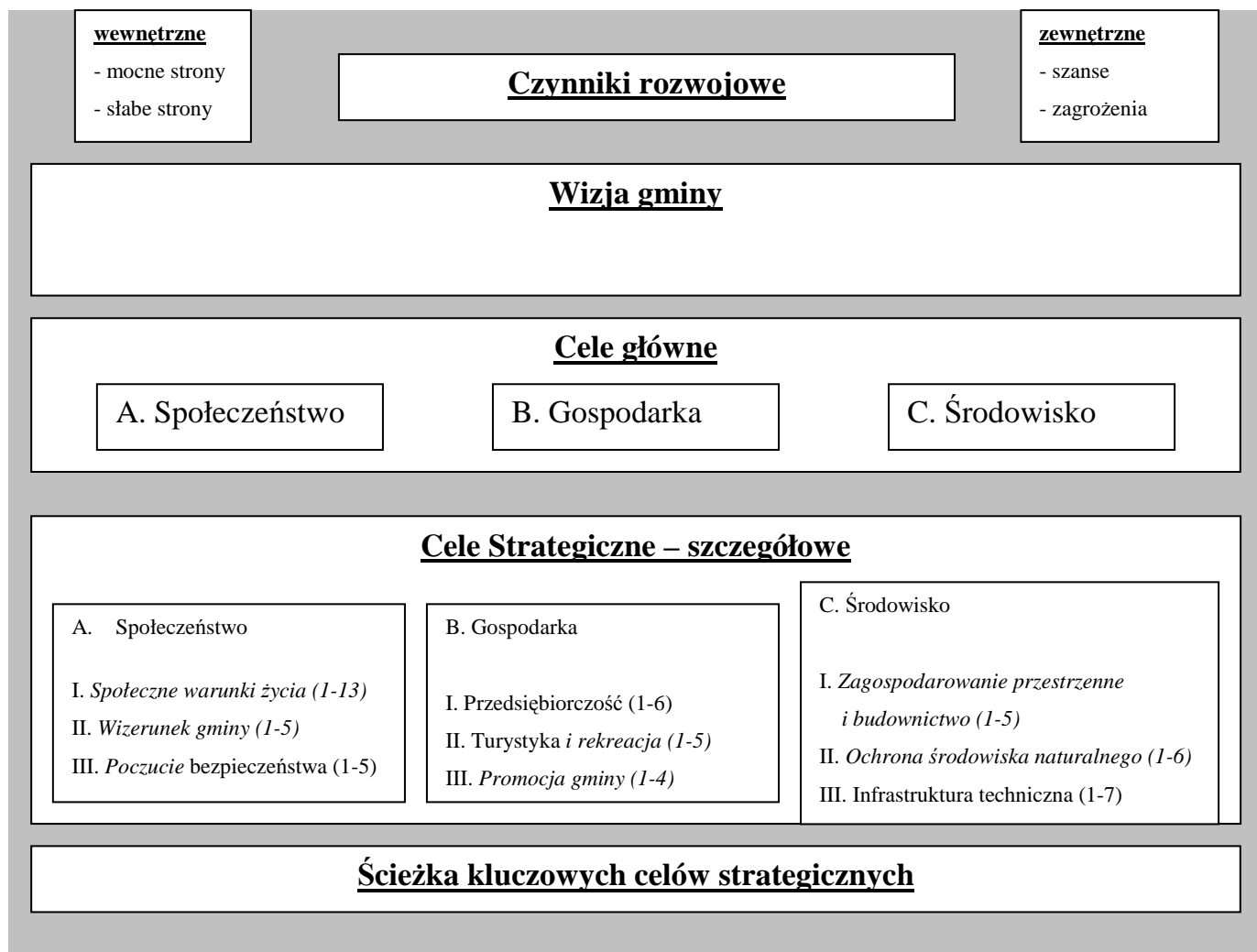
2. KONCEPCJA FORMUŁOWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY KALISKA

2.1 Dziedziny i obszary analizy strategicznej

Na podstawie analizy stanu aktualnego Gminy Kaliska, opisanego w Raporcie o stanie gminy oraz na podstawie przeprowadzonych wcześniej badań ankietowych wśród mieszkańców, a także na bazie działań aktualizacyjnych Strategii wyodrębniono **9 dziedzin** analizy strategicznej zgrupowanych w **3 obszarach**:

A. Społeczeństwo	B. Gospodarka	C. Środowisko
I. Społeczne warunki życia	I. Przedsiębiorczość	I. Zagospodarowanie przestrzenne i budownictwo
II. Wizerunek gminy	II. Turystyka i rekreacja	II. Ochrona środowiska naturalnego
III. Poczucie bezpieczeństwa	III. Promocja gminy	III. Infrastruktura techniczna

2.2 Schemat formułowania Strategii Rozwoju Gminy

3. DIAGNOZA MOŻLIWOŚCI ROZWOJOWYCH GMINY KALISKA

3.1 Raport o stanie Gminy

Raport o stanie Gminy stanowi oddzielne opracowanie. W trakcie aktualizacji Strategii opracowano aktualny raport o stanie gminy. Stanowi on **załącznik nr 5**.

3.2 Wewnętrzne czynniki rozwoju Gminy – SWOT

3.2.1 Mocne strony

- *Walory przyrodniczo - turystyczne – Bory Tucholskie, lesistość, jeziora, rzeka*
- *Położenie geograficzne – droga krajowa nr 22, kolej*
- *Kompleks obiektów sportowych, oświatowych, kulturalnych*
- *Aktualne studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego*
- *Wolne tereny mieszkaniowe i inwestycyjne*

- Funkcjonujące firmy przetwórstwa drewna, *firmy produkcyjno – usługowe*
- *Zmodernizowana baza obiektów użyteczności publicznej*
- *Infrastruktura służąca poprawie bezpieczeństwa (ciągi pieszo – rowerowe, rozwiązania komunikacyjne, oświetlenie uliczne, monitoring, OSP, miejscowy zespół ratownictwa medycznego, posterunek policji)*
- *Spisana monografia Gminy*
- *Aktywnie działające organizacje społeczne*
- *Partnerstwo z miastem Reinfeld w Niemczech*

3.2.2 Słabe strony

- *Słaby potencjał gospodarczy*
- *Długotrwałe bezrobocie, wąska oferta lokalnego rynku pracy*
- *Niewystarczający system zachęt dla potencjalnych inwestorów*
- *Brak kompleksowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy*
- *Niepełne wykorzystanie obiektów sportowych i świetlic wiejskich*
- *Słabo rozwinięta baza turystyczna, gastronomiczna, brak zorganizowanych kąpielisk*
- *Ograniczenia wynikające z objęcia gminy obszarem Natura 2000*
- *Niewystarczające wykorzystanie przez gospodarstwa domowe źródeł finansowania, mających wpływ na poprawę stanu środowiska naturalnego*
- *Migracja, emigracja młodzieży z gminy*
- *Starzenie się społeczeństwa*
- *Utrzymująca się liczna grupa osób niepełnosprawnych*
- *Niewystarczające wykorzystanie możliwości wynikających z partnerstw (chodzi o wszelkie partnerstwa wewnątrz Gminy – inne grupy formalne, przedsiębiorstwa; oraz na zewnątrz – Związek Gmin Wiejskich, partnerów regionalnych i krajowych, oraz zagranicznych – Reinfeld)*

3.3 Zewnętrzne czynniki rozwoju Gminy – SWOT

3.3.1 Szanse rozwojowe

- Położenie gminy w obrębie Borów Tucholskich
- *Wzrost i rozwój gospodarczy kraju*
- Moda na turystykę aktywną, wiejską i weekendową
- Bliskość znaczących szlaków komunikacyjnych
- Dynamiczny rozwój teleinformatyki i *nowoczesnych technologii*
- Wzrost możliwości kształcenia, w tym w formie kształcenia na odległość
- *Kontakty z naszymi mieszkańcami w kraju i za granicą*
- *Możliwość zawiązania współpracy z organizacjami/związkami i innymi jst w celu rozwoju społeczno – gospodarczego Gminy*

3.3.2 Zagrożenia rozwojowe

- Zanik opłacalności produkcji rolnej w *małych gospodarstwach rolnych*
- *Niekorzystne mechanizmy prawne wpływające na gospodarkę finansową gminy, niedofinansowanie zadań przekazywanych gminie do realizacji*
- Konkurencja *między gminami w aspekcie ograniczonych zasobów (m.in. finansowych, informacyjnych)*
- *Niestabilna sytuacja w Europie i na świecie*
- *Wzrastająca pomoc na rzecz osób korzystających z pomocy socjalnej powodująca bierność*
- *Źle funkcjonujące mechanizmy prawne państwa w zakresie opieki zdrowotnej i prozdrowotnej*
- *Przestępczość, patologia i łatwy dostęp do używek*

4. WIZJA GMINY KALISKA W ROKU 2022

4.1 Deklaracja wizji rozwoju Gminy Kaliska

Deklaracja wizji rozwoju gminy to zwięzła formuła określająca obraz pożądanego stanu gminy

w perspektywie następnych kilkunastu lat.

Gmina gospodarna, rozwojowa, nowoczesna, dbająca o zachowanie swych przyrodniczych walorów oraz oferująca mieszkańcom przyjazne, dogodne warunki do życia, edukacji i rozwoju przedsiębiorczości.

5. MISJA GMINY KALISKA

Misja Gminy to naczelny cel działania społeczności lokalnej. Zawiera ona w sobie podstawowe wartości, na których zamierza koncentrować swoje działania dana społeczność.

Zapewnianie mieszkańcom przyjaznych i bezpiecznych warunków życia. Dbanie o rozwój gminy poprzez wspieranie edukacji i przedsiębiorczości, kształtowanie ładu przestrzennego, ochronę i promocję walorów gminy, a także zrównoważone gospodarowanie jej zasobami.

6. CELE STRATEGII

A. SPOŁECZEŃSTWO

Cel główny: Rozbudzanie aktywności i zaradności – rozwoju osobistego mieszkańców, poprawa warunków życia oraz zapewnianie bezpieczeństwa na terenie gminy.

Cele szczegółowe:

I. Społeczne warunki życia

1. Funkcjonowanie systemu wychowawczo-edukacyjnego kształtującego postawy osobistej odpowiedzialności za jakość życia własnego i życia gminy.
2. Stworzenie warunków do podnoszenia poziomu wykształcenia, nabywania umiejętności zawodowych i rozwijania postaw przedsiębiorczych.
3. Racjonalizacja sieci placówek oświatowo – wychowawczych w Gminie.
4. Rozwijanie opieki i profilaktyki zdrowotnej – standaryzacja.
5. Rozwijanie systemu wsparcia rodziny.
6. Funkcjonowanie sprawnego systemu pomocy społecznej (strategia i standardy).

7. Wspieranie powstania i funkcjonowania stowarzyszeń, klubów oraz grup nieformalnych.
8. *Utrzymywanie przyjaznych relacji między mieszkańcami oraz postaw solidarności społecznej, wolontariat.*
9. Rozwijanie współpracy z partnerami krajowymi i zagranicznymi.
10. *Szeroka/efektywna oferta zajęć pozalekcyjnych, edukacyjnych, sportowych i kulturalnych.*
11. *Animacja życia społecznego w sołectwach - rozwijanie integrujących form spędzania wolnego czasu.*
12. Wspieranie rozbudowy różnorodnych miejsc spotkań towarzyskich.
13. Utrzymywanie stałej oferty zajęć kulturalnych i rozwojowych realizowanych dla mieszkańców przez instytucje kultury, inne podmioty i organizacje.

II. Wizerunek gminy

1. *Kreowanie wizerunku gminy poprzez organizację cyklicznych imprez kulturalno-rekreacyjnych i okolicznościowych.*
2. *Tworzenie programów aktywnego funkcjonowania obiektów użyteczności publicznej.*
3. Rozbudzanie poczucia satysfakcji społecznej oraz kreowanie życia gminy wokół realizowanych głównych celów strategii rozwoju gminy.
4. Upowszechnienie obyczajów historii i herbów gminy, miejscowości sołeckich i Kociewia.
5. Rozwijanie poczucia związku historycznego społeczności lokalnej z regionem Kociewia oraz lasami Borów Tucholskich.

III. Poczucie bezpieczeństwa

1. Dostosowywanie funkcjonowania Urzędu Gminy i wszelkich instytucji życia publicznego pod kątem przyjaznej obsługi interesantów.
2. Budowa infrastruktury technicznej i urządzeń zwiększających bezpieczeństwo.

3. Rozwijanie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z patologiami.
4. Rozwijanie systemu współpracy pomiędzy mieszkańcami a instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo.
5. Wspieranie rozwoju instytucjonalnego Policji, Ochotniczych Straży Pożarnych i innych organizacji zapewniających bezpieczeństwo na terenie gminy.

B. GOSPODARKA

Cel główny: Stwarzanie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej gminy.

Cele szczegółowe:

I. Przedsiębiorczość

1. *Wsparcie instytucjonalne dla działających firm.*
2. Stworzenie w samorządzie gminy systemu zachęt i preferencji dla powstawania nowych i rozwijania istniejących podmiotów gospodarczych.
3. Promowanie terenów inwestycyjnych w gminie i pozyskiwanie inwestorów.
4. Tworzenie organizacji wspierających rozwój lokalnej przedsiębiorczości.
5. Wspieranie rozwoju agroturystyki i innych alternatywnych źródeł dochodu w rolnictwie.
6. Współpraca z organizacjami (ponadgminnymi) dla rozwoju przedsiębiorczości.

II. Turystyka i rekreacja

1. Rozwijanie bazy sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.
2. *Stwarzanie warunków do rozbudowy bazy gastronomicznej oraz całorocznej i sezonowej bazy noclegowej.*
3. *Dążenie do utworzenia Leśnego Obszaru Wypoczynkowego (LOW) z przygotowaną infrastrukturą pod krótki wypoczynek podróżnych i mieszkańców.*

4. Rozszerzenie oferty atrakcji turystycznych.

5. *Promowanie* turystyki i kształtowanie klimatu powszechnej gościnności.

III. Promocja gminy

1. Funkcjonowanie sprawnego systemu informacji i komunikacji społecznej.

2. Promowanie wizerunku gminy i jej oferty turystycznej, rekreacyjnej, gospodarczej i osiedleńczej.

3. Tworzenie marki lokalnych produktów.

4. Stworzenie strategii promocji gminy.

C. ŚRODOWISKO

Cel główny : Dążenie do wysokiej jakości środowiska naturalnego, dbałość o ład przestrzenny i rozwój infrastruktury technicznej.

Cele szczegółowe:

I. Zagospodarowanie przestrzenne i budownictwo

1. *Sukcesywne opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.*

2. Stworzenie systemu zachęt i preferencji dla budownictwa indywidualnego na terenie gminy.

3. Utrzymanie stałej oferty terenów pod budownictwo mieszkaniowe, letniskowe, socjalne i inwestycyjne.

4. Utrzymywanie w gestii samorządu puli mieszkań komunalnych *i zwiększenie ilości mieszkań socjalnych.*

5. Rozwijanie zieleni i zadrzewień na terenach zabudowanych.

II. Ochrona środowiska naturalnego

1. Ograniczanie zanieczyszczenia powietrza, gleby i wody oraz rozwój energooszczędnych systemów grzewczych i oświetleniowych (programy).
2. Budowa systemu monitoringu i utrzymania czystości środowiska przyrodniczego.
3. Rozbudowa i utrzymanie sprawnego systemu gospodarowania odpadami stałymi.
4. Podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska naturalnego.
5. *Zagospodarowanie oraz poprawa estetyki terenów i obiektów gminnych.*
6. *Monitorowanie zagrożeń środowiska w gminie.*

III. Infrastruktura techniczna

1. Rozbudowa i modernizacja dróg, ulic oraz infrastruktury towarzyszącej.
2. *Likwidowanie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej.*
3. Modernizacja i rozwój systemów zaopatrywania w energię elektryczną, ciepło i gaz.
4. Rozwijanie telekomunikacji i teleinformatyki.
5. *Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej.*
6. *Modernizacja sieci oświetleniowej.*
7. *Realizacja planu zrównoważonego rozwoju transportu publicznego w gminie.*

7. PRIORYTETOWA ŚCIEŻKA ROZWOJOWA

W ciągu najbliższych 5 lat należałoby zrealizować większość celów strategicznych tak, aby zaplanowana wizja obejmująca zrównoważony rozwój całej gminy stała się rzeczywistością.

Dla zrealizowania wizji istnieje jednak grupa celów strategicznych posiadających kluczowe znaczenie.

Zestawienie tych celów nazwano: „Ścieżką kluczowych celów strategicznych”.

W ramach aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy, w oparciu o przeprowadzone badania ankietowe Zespół Roboczy określił następujące cele strategiczne, jako priorytetowe.

ŚCIEŻKA KLUCZOWYCH CELÓW STRATEGICZNYCH STRATEGII ROZWOJU GMINY KALISKA

CELE SZCZEGÓŁOWE:

A.I.2, A.I.4, A.I.6, A.I.11, A.II.2, A.III.3, A.III.5

B.I.1, B.I.6, B.II.2, B.III.4

C.I.1, C.II.3, C.II.6, C.III.4, C.III.6

CELE SZCZEGÓŁOWE:

A.I.2 Stworzenie warunków do podnoszenia poziomu wykształcenia, nabywania umiejętności zawodowych i rozwijania postaw przedsiębiorczych.

A.I.4 Rozwijanie opieki i profilaktyki zdrowotnej – standaryzacja.

A.I.6 Funkcjonowanie sprawnego systemu pomocy społecznej (strategia i standardy).

A.I.11 Animacja życia społecznego w sołectwach – rozwijanie integrujących form spędzania wolnego czasu.

A.II.2 Tworzenie programów aktywnego funkcjonowania obiektów użyteczności publicznej.

A.III.3 Rozwijanie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z patologiami.

A.III.5 Budowa infrastruktury technicznej i urządzeń zwiększających bezpieczeństwo.

B.I.1 Promowanie terenów inwestycyjnych w gminie i pozyskiwanie inwestorów.

B.I.6 Stworzenie w samorządzie gminy systemu zachęt i preferencji dla powstawania nowych i rozwijania istniejących podmiotów gospodarczych.

B.II.2 Rozbudowa bazy gastronomicznej oraz całorocznej i sezonowej bazy noclegowej.

B.III.4 Funkcjonowanie sprawnego systemu informacji i komunikacji społecznej.

C.I.1 Utrzymanie stałej oferty terenów pod budownictwo mieszkaniowe, letniskowe, socjalne i inwestycyjne.

C.II.3 Podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska naturalnego.

C.II.6 Budowa systemu monitoringu i utrzymania czystości środowiska przyrodniczego.

C.III.4 Rozbudowa i modernizacja dróg, ulic oraz infrastruktury towarzyszącej.

C.III.6 Rozwijanie telekomunikacji i teleinformatyki.

8. MONITOROWANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY

Ważnym elementem wdrażania strategii rozwoju gminy jest określenie sposobów kontroli i monitorowania realizacji poszczególnych celów strategicznych, jak również dostarczania zobiektywizowanych informacji o przebiegu całego procesu wdrażania strategii i jego oddziaływania na ogólny rozwój gminy.

Monitorowanie realizacji poszczególnych działań i projektów realizacyjnych należy dokonywać poprzez kontrolowanie przyjętych harmonogramów oraz planów finansowych.

Ocenę oddziaływania realizacji strategii na ogólny rozwój gminy można dokonywać w oparciu o „Wskaźniki monitorowania Strategii”.

Zbierane podczas corocznego monitorowania informacje stanowiąc będą bazę do ewentualnej weryfikacji i aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy.

Propozycje systemu wdrażania i korygowania Strategii przedstawiono w Rozdziale 10.

9. WSKAŹNIKI STRATEGICZNE

Cel strategiczny	Miernik realizacji	Źródło
SPOŁECZEŃSTWO	- liczba organizacji pozarządowych działających w Gminie; - frekwencja w wyborach, ankietach; - <u>wyniki egzaminów zewnętrznych</u> ; - liczba dzieci uczęszczających do	

	<p>szkoły;</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba publicznych punktów dostępu do Internetu; - liczba osób korzystająca z pomocy społecznej; - liczba porad dostępnych w placówce opieki zdrowotnej rocznie; - liczba osób korzystających z gminnych programów profilaktycznych (liczba porad); - struktura mieszkańców wg płci i wieku; 	
GOSPODARKA	<ul style="list-style-type: none"> - liczba nowych firm, które otworzyły działalność w Gminie Kaliska (te które mają siedzibę na terenie Gminy - rocznie); - ocena jakości i dostępności do usług publicznych w Gminie poprzez badania ankietowe mieszkańców (ankieta); - liczba gospodarstw agroturystycznych w Gminie; 	
ŚRODOWISKO	<ul style="list-style-type: none"> - stopień skanalizowania Gminy Kaliska (odsetek mieszkańców Gminy/gospodarstw domowych podłączonych do sieci kanalizacyjnej); - długość utwardzonych dróg w km; - długość wybudowanych chodników w km; - ilość <i>wysegregowanych</i> odpadów 	

	<p>komunalnych na terenie Gminy;</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystająca z segregacji śmieci w Gminie; - liczba osób biorąca udział w programach ekologicznych; - odsetek powierzchni Gminy objęty aktualnymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego; - zwiększenie stopnia urbanizacji – <p>liczba wydanych decyzji pozwolenia na użytkowanie;</p>	
--	--	--

10. ZASADY WDRAŻANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY

Etap I Rada Gminy przyjmuje w formie uchwały:

1. Na podstawie aktualizacji Strategii opracowuje się Plan Rozwoju Lokalnego zawierający projekty i zadania realizacyjne na lata 2015-2020. Plan Rozwoju Lokalnego określa również wielkość i źródło nakładów na poszczególne projekty z określeniem harmonogramu ich realizacji.

Etap II Rada Gminy przyjmuje oddzielną uchwałą Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2015-2020, który jest programem realizacyjnym Strategii.

Etap III Wójt Gminy wyznacza pracownika *odpowiedzialnego za monitorowanie realizacji Strategii.*

Wójt Gminy wyznacza także pracowników kierujących pojedynczymi projektami (względnie działaniami realizacyjnymi). Następnie zleca szczegółowe opracowanie realizacyjne przez pracowników UG lub specjalistów zewnętrznych.

Etap IV Następuje realizacja poszczególnych, ustalonych w Planie Rozwoju Lokalnego projektów i zadań realizacyjnych.

Pracownik ds. strategii prowadzi działania promocyjne i informacyjne

związane z wdrażaniem oraz monitorowaniem Strategii.

- Etap V** Wójt Gminy lub *wyznaczony pracownik UG dokonuje* bieżącej kontroli realizacji projektów i zadań realizacyjnych.
- Etap VI** Korekty w zakresie sposobu realizacji określonych przez Radę Gminy projektów i działań realizacyjnych prowadzone będą na bieżąco w drodze decyzji Wójta.
- Etap VII** Na bazie przyjętych wskaźników monitorowania Strategii Urząd Gminy przygotowuje corocznie raport o stanie realizacji Strategii. Raport zawierać *będzie* również wnioski dotyczące korekty docelowych wielkości wskaźników osiągnięcia celów strategicznych.
- Etap VIII** Opracowany raport *będzie podlegał* zaopiniowaniu przez Zespół Roboczy opracowujący Strategię. Zespół Roboczy dokonuje przeglądu celów strategicznych zgłaszając ewentualne korekty tych celów oraz proponuje ewentualne zmiany w Planie Rozwoju Lokalnego.
- Etap IX** Ostateczną korektę w zakresie celów oraz ustaleń w Planie Rozwoju Lokalnego dokonuje Rada Gminy na podstawie zaopiniowanego przez Zespół Roboczy raportu.

11. WNIOSKI DO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

11.1 SPOŁECZEŃSTWO

1. Uwzględnić możliwość powstawania *i rozbudowy* różnorodnych miejsc spotkań towarzyskich na całym obszarze gminy.

11.2 GOSPODARKA

1. Zabezpieczyć tereny pod rozwój bazy sportowej, rekreacyjnej *i turystycznej*.
2. Zaprojektować system *rozbudowy* ścieżek i szlaków turystycznych powiązanych z trasami regionalnymi.

3. Uwzględnić możliwość powstawania bazy gastronomicznej oraz całorocznej i sezonowej bazy noclegowej na obszarze całej gminy
4. Wykonać M.P.Z.P. na obszarze przewidzianym do funkcjonowania Leśnego Obszaru Wypoczynkowego, zgodnie z wcześniej opracowaną koncepcją.
5. Umożliwić przekształcanie gruntów nieprzydatnych rolniczo na cele leśne, nierolnicze i budownictwo mieszkaniowe.
6. *Sukcesywnie opracowywać miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.*

11.3 ŚRODOWISKO

1. Zabezpieczyć obszary pozwalające utrzymać stałą ofertę uzbrojonych terenów pod indywidualne budownictwo mieszkaniowe i letniskowe.
2. Przewidzieć tereny i miejsca na zieleń i zadrzewienia, według wcześniej całościowo opracowanej koncepcji.
3. Zaplanować tereny pod rozbudowę infrastruktury technicznej.

12. WNIOSKI DO GMIN SĄSIEDNICH, WŁADZ POWIATOWYCH I WOJEWÓDZKICH

12.1 DO GMIN SĄSIEDNICH - PROPOZYCJA WSPÓŁPRACY W ROZWIĄZANIU NASTĘPUJĄCYCH PROBLEMÓW

1. *Rozwój* regionalnego systemu ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych w powiązaniu z trasami gminnymi.
2. Upowszechnianie obyczajów, historii i gwary kociewskiej wśród lokalnej społeczności.
3. Zanikające poczucie związku społeczności lokalnych z lasami Borów Tucholskich.

4. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa i zagrożenia kryzysowego.
5. Podnoszenie atrakcyjności turystycznej gmin leśnych naszego regionu.
6. Dążenie do wspólnej realizacji dużych przedsięwzięć infrastrukturalnych.

12.2 DO STAROSTWA POWIATOWEGO

1. Utrzymywanie i modernizowanie dróg powiatowych.
2. Podnoszenie standardu *skrzyżowań* z drogą krajową nr 22.
3. Zorganizowanie stałego systemu dokształcania młodzieży i dorosłych.
4. Współpraca w zakresie ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej.
5. Wsparcie w zakresie nauki i gwary i rozwijania tradycji kociewskich.
6. Współpraca w zakresie podnoszenia bezpieczeństwa na terenie gminy.
7. Współdziałanie w *rozwoju systemu* oznakowanych ścieżek i szlaków turystycznych w regionie
8. Wsparcie Instytucjonalne dla działających firm.
9. Współpraca w zakresie monitorowania zagrożeń środowiska w gminie.

12.3. DO WOJEWODY I URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO

1. Udzielenie pomocy w realizacji celów strategii gminy zgodnych z celami strategii Województwa Pomorskiego.
2. Udzielenie pomocy w modernizacji i rozbudowie obiektów oświatowo sportowych *i obiektów pomocy społecznej*.
3. Współdziałanie w utworzeniu rozwoju systemu oznakowanych ścieżek i szlaków turystycznych powiązanych z trasami regionalnymi i krajowymi.
4. Dążenie *do kompleksowej* modernizacji drogi krajowej nr 22.
5. *Promocja i wspieranie tworzenia marki lokalnych produktów*.

13. ZAŁĄCZNIKI

załącznik nr 1 – Uchwała Rady Gminy nr XXXII/261/2013 z 3 września 2013 roku w sprawie przystąpienia do aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Kaliska 2022 wraz z opracowaniem Planu Rozwoju Lokalnego do 2022.

- załącznik nr 2** – Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego w roku 2015
załącznik nr 3 – Zarządzenie Wójta Gminy nr 110/2015 z dnia 5 października 2015 roku o powołaniu zespołu do spraw aktualizacji Strategii
załącznik nr 4 – Skład Zespołu Roboczego aktualizującego Strategię
załącznik nr 5 – Raport o stanie gminy z 2015 roku

WYKONAWCA:

Wójt Gminy Kaliska

Urząd Gminy Kaliska,

83-260 Kaliska, ul. Nowowiejska 2

tel. 058/ 58 89 201, fax 58 89 206,

www.kaliska.pl; e-mail: sekretariat@kaliska.pl